

Exposició

Professors de Solitud. J. Esquirol, fotògraf – J. Pla, escriptor

Foto: Josep Esquirol

“Gairebé tots els cranis que corren pel nostre país provenen d'Empúries. En el meu temps, a Empúries hi havia un pagès que guardava totes les calaveres que trobava llaurant o cavant per aquells rodals. Tenia una barraca amb unes lleixes i els hi posava a sobre d'una manera simètrica i ordenada. A l'hivern, els dies de pluja o de mal temps, els netejava de terra amb un bri de bruc i els passava un drap fins que quedaven llunts. Si algun turista s'acostava a la barraca, el pagès sortia amb un crani a cada mà i els oferia a preu mòdic. Generalment, però, quan en tenia una partida de presentables, els posava dins d'un sac i els portava als museus i establiments docents als particulars o convents que li'n demanaven. Un dia que vaig trobar-lo al tren, em digué satisfet i xiroi:

—Tinc molt bona clientela... No em puc pas queixar.”

Josep Pla. *Girona, un llibre de records*
dins *Primera volada* OC III, 144-145.

Suposem que Josep Pla i Josep Esquirol no es van conèixer perquè no van viure a l'Escala durant la mateixa època. De tota manera, malgrat que la coincidència en el temps no és exacte, creiem que no hi havia d'haver gaire diferència entre el paisatge i la gent de l'Escala dels anys 10 que retrata Esquirol, i la que coneix Josep Pla durant els primers anys 40, en plena postguerra.

Els textos de Pla que acompanyen les fotografies d'Esquirol són de procedència diversa. Estan publicats en diferents volums de la seva Obra Completa: El quadern gris (OC I), Tres guies (OC XXX), El meu país (OC VII)... i sobretot, Aigua de mar (OC II), llibre en el qual hi aplegà narracions de temàtica marinera i on descriu magistralment la forma de vida dels pescadors de la costa empordanesa i les seves famílies.

A partir de les imatges d'Esquirol hem ampliat el ventall temàtic que ens permet acarar-los: els embats d'una climatologia gens benigna, l'interès pels primers treballs d'arqueologia al jaciment d'Empúries, la navegació a la vela llatina, els diferents arts de pesca, els pescadors i els seus excel·lents retrats, la salaó de l'anxova i la sardina, i la vida a la vila o a pagès, de l'Escala.

Servei Educatiu FJP. Educació-Lleure-Turisme

Carrer Nou, 51 - 17200 Palafrugell - 972305577 - www.fundaciojoseppla.cat

Quan t'heus de met a l'obra, no s'agradava d'anar a l'obra de Palafrugell. La feia major del moment
o el de la feina, sense m'agradava. Hi havia caducitat a l'obra i l'obra en els dos grans cascos i el d'altre
que han tornat per els dos grans per caducitat al fidejament de Pla i Esquirol

Proposta educativa: Visita-Taller

Objectius

A partir de la visita a l'exposició temporal de la Fundació Josep Pla "**Professors de solitud. J. Esquirol, fotògraf – J. Pla, escriptor**" us proposem un joc de relacions entre dues disciplines artístiques ben diferents: la literatura i la fotografia. L'exposició mostra fotografies i textos literaris de diferents temes: els embats d'una climatologia gens benigna, l'interès pels primers treballs d'arqueologia al jaciment d'Empúries, la navegació a la vela llatina, els diferents arts de pesca, els pescadors i els seus excel·lents retrats, la salaó de l'anxova i la sardina, i la vida a la vila o a pagès, de l'Escala.

La Fundació Josep Pla proposa una visita-taller per als estudiants d'ESO i Batxillerat per tal d'introduir-los en el coneixement de l'escriptor i periodista Josep Pla i l'aprofundiment en l'experimentació de la pròpia expressivitat amb diferents mitjans.

Què farem?

La visita a l'exposició ens farà adonar de com un fotògraf i un escriptor s'interessen per un mateix tema i l'expressen cadascú a través del seu mitjà i d'un punt de vista determinat.

Una vegada entesa l'exposició, farem una passejada per Palafrugell i demanarem als alumnes que es fixin en una anècdota de l'entorn que els permeti escriure un petit text i fer una fotografia. Caldrà doncs, fotografiar i descriure una situació, un objecte o una persona des d'un punt de vista determinat: **admiratiu, instructiu, objectiu, subjectiu, irònic, contemplatiu...**

La posada en comú de les experiències individuals ens permetrà parlar-ne, reflexionar-hi i aprendre.

Servei Educatiu FJP. Educació-Lleure-Turisme

Carrer Nou, 51 - 17200 Palafrugell - 972305577 - www.fundaciojoseppla.cat

Per exemple:

Foto: Josep Esquirol

"Els patrons de bou, tocats una mica de fatxenderia, amb la gorra de seda negra posada una mica de cantó sobre el cap, han estat l'aristocràcia de la vela llatina. Gent valenta, certament, arriscada, donada als bons suquets de peix d'hivern, als roquills llargs i a les cançonetes canalles, sabien trobar els cafès fes el temps que fes i fos quin fos el vent que s'hagués entaulat. Els patrons de coral eren com els dofins ratoners: eren homes de terra a terra, ficats entre els esculls i els niells del litoral, treballadors infatigables. Les seves treballades amb la coralera eren pesades. Anar al bou era anar a xalar, però els coralers se la jugaven menys, i el seu clatell tenia per al vent una sensibilitat més espessa i aspra."

Josep Pla. *El coral i els coralers* dins *Aigua de mar*.
OC II, 231

En aquest cas, el text de Pla expressa l'admiració que sent pels pescadors i la seva feina, i el retrat d'Esquirol és també un homenatge. Amb aquest exemple els alumnes hauran de trobar pels carrers de Palafrugell, una imatge fotogràfica que es correspongui al mateix punt de vista dels autors i posteriorment, acompanyar-lo d'un petit comentari oral o escrit. Per exemple, si van a mercat poden retratar una venedora de fruita i verdura o un peixater...

Reserves

Durada aprox.: una hora i mitja

Núm. alumnes: màxim 25 alumnes per grup

Preu: 4,00 € per alumne/ **Oferta 2019: 2,00 €**

Nivells: ESO i Batxillerat

Més informació, adaptacions i reserves: info@fundaciojoseppla.cat - 972 30 55 77.

Cal que els alumnes disposin del telèfon mòbil per fer fotografies.

Servei Educatiu FJP. Educació-Lleure-Turisme

Carrer Nou, 51 - 17200 Palafrugell - 972305577 - www.fundaciojoseppla.cat

Quan t'heus de met a l'aigua, en l'agradar de l'aigua de Palafrugell, la feina major del març...
és el de l'interior, sense marginar-la, heu d'anar a l'interior a l'interior...
que han trobat per els d'interior per l'interior de Pla, març...